

NORDISKE STUDIER I LEKSIKOGRAFI

Titel:	Från Svenska ord (Lexin) 3 till Svenska ord 4	
Forfatter:	Sven-Göran Malmgren	
Kilde:	Nordiska Studier i Lexikografi 11, 2012, s. 454-465 Rapport från Konferens om lexicografi i Norden, Lund 24.-27. maj 2011	
URL:	http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nsil/issue/archive	

© Nordisk forening for lexicografi

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre Nordiske studier i lexicografi (1-5) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Från Svenska ord (Lexin) 3 till Svenska ord 4

Sven-Göran Malmgren

In the late 1970s, the Swedish Board of Education started the LEXIN project (LEXIN=Lexikon för invandrare, ‘Dictionaries for immigrants’). The purpose was to produce lots of Swedish-L2 dictionaries, where L2 represents immigrant languages for which no commercial publishing houses could be expected to engage in dictionary-making. These bilingual dictionaries were to be based on a common Swedish dictionary and database, *Svenska ord* (‘Swedish words’). This monolingual dictionary, with slightly less than 20,000 lemmas, was compiled at the Department of Computational Linguistics at the University of Gothenburg, under the direction of Martin Gellerstam. Its first edition was published in 1984.

The LEXIN project was a great success; today, more than 20 immigrant languages are provided with bilingual dictionaries based on *Svenska ord*. The project has inspired similar projects in Norway, Denmark, and Iceland. In the 1990s, an Internet version of all the LEXIN dictionaries was published, as well as extended editions of *Svenska ord*.

In 2008–2010, an updated and extended version of *Svenska ord* (Svenska ord 4) was developed at the Centre for Lexicology and Lexicography at the University of Gothenburg. It was published in 2011, connected to the website of the Swedish Board of Language Planning, now responsible for the LEXIN project.

In the paper, the improvements of *Svenska ord 4* are described, not least in relation to the intense metalexicographic discussion of *lexicographic functions* in recent years. In particular, the excellent search possibilities of Svenska ord 4 are underlined (made possible thanks to work performed at KTH, the Royal Institute of Technology in Stockholm).

Nyckelord: Inlärningsordbok, Produktion, Reception, Definitionsvokabulär (begränsad), Transparenta sammansättningar, Språkprov, Idiom, Partikelverb (behandling av)

Inledning

Det svenska ordboksprojektet *Lexikon för invandrare* (LEXIN, härefter Lexin) startade i slutet av 1970-talet på initiativ av Skolöverstyrelsen (senare Skolver-

ket). Bakgrunden var att Sverige mer och mer hade blivit ett mångkulturellt land, och det behövdes därför tvåspråkiga ordböcker mellan svenska och en rad minoritetsspråk. I många fall var antalet personer som talade dessa språk för litet för att sådana ordböcker skulle bära sig ekonomiskt. Det var därför nödvändigt med särskilda insatser från samhällets sida.

Vetenskapligt ansvarig för Lexinprojektet var Martin Gellerstam vid dåvarande Institutionen för språkvetenskaplig databehandling (Språkdata) vid Göteborgs universitet. Som ett första steg utarbetades en enspråkig svensk ordbok med ungefär 17 000 uppslagsord med lättlästa beskrivningar (inlärningsordboken *Svenska ord*, SO 1, 1984). Denna ordbok skulle utgöra gemensamt underlag för de tvåspråkiga ordböckerna.

Lexinprojektet blev en stor framgång: sedan 1984 har, förutom Svenska ord, Lexinordböcker mellan svenska och mer än 20 minoritetsspråk publicerats. På 1990-talet publicerades två nya, utökade upplagor av Svenska ord, enligt omslagstexten nu med ca 25 000 uppslagsord. (Den tredje upplagan avviker dock bara obetydligt från den andra.) Sedan slutet av 1990-talet är samtliga Lexinordböcker tillgängliga på nätet (<http://lexin2.nada.kth.se>). Lexinprojektet har också exporterats till flera andra nordiska länder. (Se vidare Gellerstam 1999.)

Lexinprojektet sorterar numera under Språkrådet (tidigare Svenska språknämnden). Som ett led i en planerad uppdatering av de tvåspråkiga Lexinordböckerna gav Språkrådet år 2008 Lexikaliska institutet vid Institutionen för svenska språket vid Göteborgs universitet i uppdrag att bearbeta tredje (eller andra) upplagan av Svenska ord. Resultatet av denna bearbetning, här kallat *Svenska ord 4* (SO 4), föreligger nu som nätordbok. Förutom projektledaren, författaren till denna artikel, har Daniel Berg, Sture Berg, Ann-Kristin Hult, Louise Holmer, Christian Sjögreen, Emma Sköldberg och Maria Toporowska Gronostaj deltagit i projektet, och även Anja Allwood, Anna Jansson och Joel Olofsson har lämnat bidrag i anslutning till en lexikografikurs med inriktning på inlärningsordböcker. Arbetet med webbversionen har utförts på KTH i Stockholm under ledning av Viggo Kann. Ansvarig på Språkrådet har varit Christian Mattsson.

I fortsättningen ska jag ge en översikt över de förändringar som har gjorts från Svenska ord 2/3 (SO 2/3) till Svenska ord 4 (SO 4), och tankarna bakom dem. Tonvikten ligger på kvalitativa förändringar, jag bortser t.ex. från att ungefär 3 000 nya uppslagsord har tillkommit. Dispositionen är densamma som i en ordinär ordboksartikel, dvs. framställningen börjar med lemmatecknet och avslutas i stort sett med idiomdelen. Men allra först ska jag kort redovisa några allmänna överväganden som gjordes i början av projektet. (För en tidigare, men

numera inte helt aktuell, översikt, riktad till en internationell publik, se Hult et al. 2010.)

Som framhålls t.ex. av Pálfi & Tarp (2009) är Lexinordböckerna, däribland SO 2/3, på många sätt beundransvärda verk. Projektet som helhet torde vara i det närmaste unikt, särskilt om man räknar med dess avknoppningar i bl.a. Norge (se t.ex. Bjørneset 1999 och <http://www.lexin.no>). Ändå var det tydligt att det på vissa punkter fanns en potential för förbättring av SO 2/3, inte minst mot bakgrund av den intensiva metalexikografiska diskussion som förts under de senaste 20 åren (se t.ex. Tarp 2008, en teoretisk översikt med tillämpning på inlärningsordböcker).

För det första borde det, menade vi, vara möjligt att ytterligare skärpa SO:s karaktär av just *inlärningsordbok*. En del av informationen kunde redovisas på ett explicitare sätt, och viss svårbegriplig grammatisk terminologi kunde kanske utelämnas eller översättas till klarspråk. Och man kunde kanske ta ett steg i riktning mot en begränsad definitionsvokabulär, något som rekommenderas av Pálfi & Tarp (2009), eller i varje fall kraftigt reducera antalet ord i definitionerna som inte själva förklarades i ordboken.

För det andra borde man bestämma sig för om SO i första hand ska vara en receptions- eller produktionsordbok. Nu är det uppenbart att den i viss utsträckning är bådadera (jfr nedan), men det finns tillfällen när receptions- och produktionsaspekten faktiskt kan komma i konflikt (jfr Malmgren 2009). I sådana fall, menade vi, borde receptionsaspekten ha företräde. Den enkla tanken var att man måste förstå ett ord innan man kan använda det aktivt.

Givetvis är många Lexinanvändare nöjda med att slå upp svenska ekvivalenter i en lämplig tvåspråkig Lexinordbok. Med tanke på dem kan vissa av de följande resonemangen möjligen synas mindre relevanta, t.ex. diskussionerna kring definitioner och språkexempel. Men även om Svenska ord:s främsta uppgift kanske är att utgöra underlag till de tvåspråkiga ordböckerna, är den självklart också en enspråkig svensk ordbok i sin egen rätt. Och man får aldrig glömma att många minoritetsspråk i Sverige fortfarande saknar tvåspråkiga Lexinordböcker.

Förändringarna – från lemmatecken till idiom

Vi inleder varje underavsnitt med exempel från ordböckerna, först den gamla versionen från SO 2/3, sedan den nya från SO 4. (Layouten i exemplen kan avvika något från ordböckernas.)

Lemmatecknet

SO 2/3:

järn|väg
omorganiserar

SO 4:

järn|väg
om|organiserar

I SO 2/3 är alla äkta sammansättningar, t.ex. *järnväg*, försedda med lodstreck som ger användaren värdefulla upplysningar om deras struktur. Däremot saknas lodstreck vid sammansättningar med adverb eller preposition som förled (*omorganiserar*). Vi menar att lodstreck ger lika värdefull strukturinformation i dessa fall. Det är annars inte alls säkert att en användare med svaga kunskaper i svenska ser att *omorganiserar* är nära besläktat med *organiserar*.

I förbigående sagt framgår det av exemplet **omorganiserar** att SO 4 liksom SO 2/3 har verbets presensform, inte dess infinitivform, som uppslagsform. Mer om detta nedan.

Uttalsangivelser

Uttalsangivelserna var gjorda på ett utmärkt sätt i tidigare upplagor av SO. Exempelvis var SO 1 på 1980-talet ensam bland svenska definitionsordböcker om att ange musikalisk accent eller tonaccent. Det fanns dock en liten svaghet i uttalsangivelserna i de tidigare upplagorna av SO: det gavs ingen information vid böjningsformer med avvikande uttal (jfr Malmgren 1999: 83 f.). I SO 4 är alla böjningsformer med oförutsägbart uttal, t.ex. *doktorer* med accentförskjutning jämfört med *doktor*, försedda med uttalsmarkering. Dessutom ges i handledningen till SO 4 några enkla regler om förändring av tonaccenten i böjningsformerna, så att användaren med utgångspunkt i grundformens uttal i princip kan komma fram till rätt uttal av alla böjningsformer.

Böjningsangivelser

SO 2/3:

kastar *kastade kastat kasta(!)*
regnar *regnade regnat regna*
film *filmen filmer*

SO 4:

kastar att kasta, kastade, har kastat, är kastad, kasta!**regnar** att regna, regnade, har regnat, –, –**film** filmen, filmer, filmerna

SO 2/3 hade som synes ett ytterst ekonomiskt sätt att ange verbböjning. Efter uppslagsformen i presens gavs preteritumformen, supinumformen och till sist, där så var möjligt, imperativ- och infinitivformerna tillsammans (tack vare utropstecknet inom parentes efter *kasta*). Vi tror dock att det kan vara fördelaktigt med en explicitare notation, som därtill är försedd med småord som indikerar vilken böjningsform det är fråga om (t.ex. att före *kasta*). Vi har också lagt till perfektparticipformen och anger alltid explicit när den formen och/eller imperativformen saknas (som vid verbet **regnar**).

Vid substantiven anger SO 4 alltid, i motsats till SO 2/3, bestämd form pluralis.

Definitioner

SO 2/3:

kastar .. få något att fara genom luften**färgglad** .. som har många glada färger

SO 4:

kastar .. får något att fara genom luften med en svängande rörelse med armen**färgglad** .. som har starkt lysande färger (1)

Exemplet **kastar** påminner oss åter om att verbens uppslagsform är presensformen. Men det första verbet i definitionen SO 2/3 står i infinitiv, vilket innebär en viss (logisk) inkongruens. Kanske är det därför bättre att välja presensform även i definitionen, så som det är gjort i SO 4. Inom parentes kan tilläggas, att definitionen i SO 2/3 passar lika bra till verbet **skjuter** och därför har kompletterats något i SO 4.

Exemplet **färgglad** illustrerar ett annat problem. Ordet *färg(er)* i definitionen är starkt polysemt och en inlärare kan ha svårt att räkna ut vilken av Svenska ord:s tre betydelser det är fråga om. I Svenska ord 4 anges detta explicit i det här fallet och många liknande fall (dock inte alltid).

Vi övergår till en fråga av annan typ. Betrakta följande exempel:

SO 2/3:

sektor ..

- del av en cirkel som begränsas av två radier och en cirkelbåge allmänt avgränsat område

den offentliga sektorn

SO 4:

sektor ..

- del av en cirkel som begränsas av två radier och en cirkelbåge
- även bildligt del (t.ex. av ett samhälle)

den offentliga sektorn

Även här är beskrivningen i SO 2/3 mycket kompakt. Problemet är att användaren inte kan veta till vilken av de båda betydelseerna exemplet *den offentliga sektorn* ska föras.

I SO 4 har vi infört underavdelningar av betydelsemoment och har som krav att det alltid ska framgå vilken betydelse ett exempel illustrerar. I artikeln **sektor** är det helt tydligt att frasen *den offentliga sektorn* illustrerar den bildliga betydelsen.

Vi återkommer till frågan om begränsad definitionsvokabulär längre fram.

Morfologiska språkprov (sammansättningar)

SO 2/3 (**gata**):

gatu|belysning
gatu|kök
gat|hörn
affärs|gata

SO 4 (**gata**):

gatu|belysning
gat|hörn
affärs|gata

Språkprov i form av sammansättningar spelar en viktig roll i Svenska ord. De visar hur grundordet förändras som förled i sammansättningar (*gata* > *gat-*, *gatu-*), och de illustrerar betydelsebeskrivningen. Enligt vår mening bör de dock vara helt transparenta, annars måste de förklaras. I SO 2/3 är *gatukök* ('korv-

stånd') ett exempel på en icke-transparent sammansättning som blir eget uppslagsord i SO 4.

Observera lodstrecken som ger användaren god service. Strängt taget är de inte nödvändiga vid efterledssammansättningar (*affärsgata*), men i explicithe- tens namn sätts de ut även här i SO 4.

Syntaktiska språkprov

SO 2/3:

orientering ... *ge en orientering om läget*
naturligtvis ... *du har naturligtvis rätt*
slutsats ... *dra förhastade slutsatser; komma till en viss slutsats*

SO 4:

orientering ... *chefen fick en orientering om läget*
naturligtvis ... *naturligtvis var världsmästaren helt överlägsen*
slutsats ... *de hade 50.000 kronor och bilen kostade 100.000 – slutsatsen var att de måste låna 50.000*

Tillsammans med sammansättningsexemplen spelar de syntaktiska språkproven i en inlärningsordbok en utomordentligt viktig roll för att stödja och konkretisera definitionerna. Många gånger kan ett bra exempel bidra mer till förståelsen av ett ord än en kanske abstrakt definition. I SO 4 finns i genomsnitt nästan ett syntaktiskt exempel per uppslagsord, betydligt fler än i SO 2/3.

Vi tror sålunda att det är fördelaktigt om de syntaktiska exemplen är så konkretiserande som möjligt. Därför bör de i allmänhet utgöras av hela satser, inte infinitivfraser (jfr **orientering**). De bör vidare i möjligaste mån bidra till betydelsebeskrivningen; användaren ska t.ex. förstå varför just ordet *naturligtvis* är lämpligt i det givna exemplet (vilket inte är fallet i SO 2/3). Exemplen under **slutsats** illustrerar slutligen en konflikt mellan receptions- och produktionsaspekten. SO 2/3:s exempel är utmärkta i en produktionsordbok, men de förutsätter att användaren har förstått ordet *slutsats*. I det här fallet måste ansvaret för betydelsebeskrivningen huvudsakligen vila på exemplen. Exemplet i SO 4 ersätter i praktiken den definition som är omöjlig att utforma på ett lättbegripligt sätt.

Konstruktionsuppgifter (valenser)**SO 2/3 (älskar, glad):**

A älskar B/x/att+INF
glad (över x)

SO 4 (älskar, glad):

ngn älskar ngn/ngt/att+VERB
ngn är glad (för/över ngt/SATS)

Konstruktions- eller valensuppgifterna är det mest påtagligt produktionsinriktade inslaget i Svenska ord. De var med redan i första upplagan och var resultatet av en verklig pionjärsats av Martin Gellerstam (jfr Malmgren & Toporowska Gronostaj 2009: 183). Valensuppgifterna har uppskattats i varje fall av lite mer avancerade användare, men notationssystemet har ibland uppfattats som en smula tekniskt (i SO 2/3-exemplen ovan står A och B för mänskliga referenter, x (och y) för sakliga eller abstrakta referenter, och parenteser betecknar fakultativ bestämning). I samråd med Språkrådet beslöt vi att införa de kanske mindre tekniska ”variablerna” *ngn* och *ngt*, och dessutom ersatte vi INF (initiv) med det mer välkända VERB. Slutligen byggde vi ut uppgifterna vid adjektiven i analogi med verbuppgifterna. Kanske bör vi slopa förkortningarna *ngn* och *ngt* och skriva *någon* resp. *något* i klartext.

Idiom**SO 2/3:**

kastar ... *kasta yxan i sjön* ge upp
yxan ... *kasta yxan i sjön* ge upp

SO 4:

kastar ... *kastar yxan i sjön* ger upp
sjön ... *kastar yxan i sjön* ger upp
yxan ... *kastar yxan i sjön* ger upp

Platsen för redovisning av idiom har diskuterats livligt de senaste åren (t.ex. Sköldberg 2006). Vanligt i pappersordböcker är att ta upp idiommet på det lemma som motsvarar det första substantivet, så som det är gjort i exemplet både i SO 2/3 och SO 4. Så görs också t.ex. i DDO och Svensk ordbok utgiven

av Svenska Akademien, och ofta ges hänvisningar från de andra ”tunga” orden i idiomet (t.ex. från **sjö** till **yxa** i exemplet ovan).

I nätordböcker finns det dock knappast någon anledning att inte ta upp idiomet på alla de ”tunga” orden, i exemplet från SO 4 sålunda på alla tre lemanana **yxa**, **kastar** och **sjö**. Det är ett ytterst enkelt sätt att bespara användarna många fruktlösa uppslagningar. Givetvis bör definitionerna vara ordagrant lika på alla de ställen där ett och samma idiom tas upp (jfr Sköldberg 2006); i SO 4 är definitionerna bokstavligen kopierade från det första stället till alla övriga.

Verbala idiom som *kasta(r) yxan i sjön* får i SO 4 (men inte i SO 2/3) uppslagsformer och förklaringar ”i presens”. Från Lexinordbäckernas utgångspunkter är detta konsekvent om man ser idiom som självständiga lexikala enheter, nästan på nivå med lemmen.

Ytterligare ett problem: partikelverb

De svenska partikelverben är en komplicerad historia. Många av dem uppträder i två skepnader, i s.k. fast sammansättning (*utkommer*) och s.k. lös förbindelse eller lös sammansättning (*kommer ut*), med samma betydelse men ofta olika stilnivå. Enligt vår mening måste sambandet mellan verb som *utkommer* och *kommer ut* framgå klart i en inlärningsordbok. Så är dock inte alltid fallet i SO 2/3, och när sambandet anges sker det gärna med hjälp av svårtillgänglig grammatisk terminologi. I SO 4 har vi försökt få fram sambandet på ett mer explicit sätt:

SO 2/3:

utkommer .. publiceras
kommer ut .. bli publicerad

hyr ut -> uthyr
uthyr .. mest i lös sms ..

SO 4:

ut|kommer .. blir publicerad, kommer ut (1) ..
kommer ut .. 1) blir publicerad, utkommer .. 2) berättar öppet om sin (homo)sexuella läggning

hyr ut .. låter disponera mot betalning

I SO 2/3 finns ingen länk mellan **utkommer** och **kommer ut**, men väl mellan **hyr ut** och **uthyr**. Dels i form av en hänvisning (från **hyr ut**), dels genom en grammatisk angivelse under **uthyr**. Frågan är dock om användaren kan tolka

den grammatiska terminologin rätt och med ledning av den bilda den mycket vanligare variantformen **hyr ut**.

Idén bakom SO 4:s notationssystem framgår av exemplet *utkommer/kommer ut*, som numera är mer komplicerat än på 1990-talet. Variantformen anges på samma sätt som synonymer, t.ex. *utkommer* direkt efter den egentliga definitionen av *kommer ut*. På så sätt skapas en länk mellan den fasta sammansättningen och den lösa förbindelsen, och dessutom framgår det för vilka betydelser varianterna är utbytbara. Sålunda kan användaren se att det går att säga *boken utkommer/kommer ut i höst*, men bara *han har kommit ut* (inte **utkommit*) *som homosexuell*.

De löst sammansatta partikelverben orsakar inlärare stora svårigheter inte minst genom att partikeln ofta kan hamna långt ifrån verbet: *boken kommer kanske inte ut i höst*. I en något mer utvecklad version av SO 4 bör man kunna klicka sig direkt från ett ord i en digital text till motsvarande lemma i ordboken. Men inte bara det; så snart det finns ett diskontinuerligt partikelverb (t.ex. *kommer ... ut*) i en mening i texten bör sökprogrammet kunna hitta det och, om så önskas, skicka användaren till motsvarande ordboksartikel.

Mer om definitioner: om begränsade definitionsvokabulärer och om navigerbarhet

I SO 2/3 finns ett stort antal ord – flera tusen – i definitionerna som inte själva är definierade i ordboken. I de flesta fall rör det sig om transparenta sammansättningar och avledningar av definierade ord, men även sådana ord kan vara svåra att tolka för många användare. Idealet bör vara att alla definitionsord själva hittas som uppslagsord, allra helst genom en klickning (något som i stort sett genomförts i SO 4). Ännu bättre är det om antalet olika ord som används i definitionerna kan hållas relativt lågt, och att de huvudsakligen återfinns i basordförrådet. En sådan begränsad definitionsvokabulär har särskilt använts i engelska inlärningsordböcker, bl.a. den utmärkta *Macmillan English Dictionary* (2002). Vi återkommer till detta mot slutet.

I SO 4 har vi inte helt kunnat förverkliga ambitionen att alla definitionsord själva ska vara definierade, än mindre idén med en begränsad definitionsvokabulär. Vissa sammansättningar i definitionerna saknar fortfarande formellt definitioner, men kravet är då att de åtminstone återfinns som morfologiska exempel. Exempelvis definieras *mat* 'näringssämnen som man äter, föda', varvid *näringsämne* inte är uppslagsord men står som språkprov under **näring**. Eftersom vi har att göra med en transparent sammansättning får detta anses ersätta en regelrätt definition. Användaren kan hitta från definitionen av **mat** till arti-

keln **näring** genom att skriva ”näringsämnen” eller genom att klicka på detta ord. I de allra flesta fall kan man klicka på vilket ord som helst i definitionerna, oavsett böjningsform, och komma till motsvarande uppslagsord. Dessa navigeringsmöjligheter innebär stora förbättringar jämfört med nätversionen av SO 2/3.

Låt oss till sist se lite närmare på Macmillan och något jämföra förutsättningarna för begränsade definitionsvokabulärer i engelska och svenska ordböcker. I inledningen till Macmillan läser man: ”All the definitions in this dictionary are written using a carefully chosen list of under 2500 words.” Det låter bra, men tyvärr är det inte riktigt sant. Ordboken använder många andra definitionsord än de föregivna 2 500 orden, och dessa ord är satta i kapital. En liten stickprovsundersökning ger vid handen att antalet olika ”kapitalord” kan ligga runt 4 000. Med andra ord består definitionsvokabulären i Macmillan inte av 2 500 ord utan troligen av minst 6 000 ord.

Men i ärlighetens namn är även detta antal klart lägre än antalet olika definitionsord i SO 4. Nu har vi inte gjort något allvarligt försök att radikalt begränsa detta antal, men även om vi hade gjort det hade det varit svårt att komma ner till Macmillans siffor. Orsaken är närmast självklar: tendensen att bilda sammansättningar i svenskan där engelskan föredrar nominalfraser. Engelskans *university course* och *atom of oxygene* motsvaras av svenskans *universitetskurs* och *syreatom*. Eftersom *university*, *course*, *atom* och *oxygene* redan fanns i Macmillans definitionsvokabulär, innebär *university course* och *atom of oxygene* inget ytterligare tillskott. Men det skulle uppenbarligen de svenska sammansättningarna *universitetskurs* och *syreatom* göra. Det enda sättet att hålla jämna steg med Macmillan är då att göra omskrivningar till sammansättningarna: *kurs på universitetet* resp. *atom av syre*. Men då blir i stället definitionsspråket onaturligare.

Slutsatsen är att det – i varje fall för svenskans del – knappast är meningsfullt att försöka slå rekord i grenen ”definitionsvokabulärens litenhet”. Det viktiga är att det går att hitta förklaringar till alla definitionsord, antingen direkt, som i de allra flesta fall i SO 4, eller indirekt, som i fallet *näringsämne* i samma ordbok. Därtill kommer givetvis kravet att definitionsorden om möjligt ska vara enklare än uppslagsordet.

LITTERATUR

Bjørneset, Tove, 1999: Ordboksprojektet NORDLEXIN-N. I: *LexicoNordica* 6. S. 35–45.

DDO = Den danske ordbog, 2003–2005, Köpenhamn.

- Gellerstam, Martin, 1999: LEXIN – lexikon för invandrare. I: *LexicoNordica* 6. S. 3–17.
- Hult, Ann-Kristin, Sven-Gran Malmgren & Emma Sköldberg, 2010. *Lexin – a report from a recycling lexicographic project in the North*. I: Dykstra, Anne & Tanneke Schoonheim (eds.), *Proceedings of the XIV Euralex International Congress, Leeuwarden 6–10 July 2010*. Ljouwert. S. 800–809.
- Malmgren, Sven-Göran, 1999: De svenska LEXIN-ordböckerna ur ett (ställföreträdande) användarperspektiv. I: *LexicoNordica* 6. S. 79–90.
- Malmgren, Sven-Göran, 2009: On production-oriented information in Swedish monolingual defining dictionaries. I: Nielsen, Sandro & Sven Tarp (red.), *Lexicography in the 21st Century*. In honour of Henning Bergenholtz. Amsterdam/Philadelphia. S. 93–102.
- Malmgren, Sven-Göran & Maria Toporowska Gronostaj, 2009: Valensbeskrivningar i svenska ordböcker – och några andra. I: *LexicoNordica* 16. S. 181–196.
- Macmillan = Macmillan English Dictionary for Advanced Learners, 2002, London.
- Pálfi, Lorand-Levente & Sven Tarp, 2009: Lernerlexikographie in Skandinavien – Entwicklung, Kritik und Vorschläge. I: *Lexicographica* 25/2009. S. 135–154.
- Sköldberg, Emma, 2006: *Idiom och semantisk variation – i autentiskt språkbruk och i ordböcker*. I: Lorentzen, Henrik & Lars Trap-Jensen (red.), *Nordiske studier i Leksikografi* 8. Rapport fra konference om leksikografi i Norden, Sønderborg 24.–28. Maj 2005. Köpenhamn. S. 359–371.
- SO 1 = Svenska ord, 1. uppl., 1984. Stockholm.
- SO 2 = Svenska ord, 2. uppl., 1992. Stockholm.
- SO 3 = Svenska ord, 3. uppl., 1995. Stockholm.
- SO 4 = Svenska ord, 4. uppl., 2011, <http://lexin2.nada.kth.se/lexin/>.
- Svensk ordbok utgiven av Svenska Akademien, 2009, Stockholm.
- Tarp, Sven, 2008: *Lexicography in the Borderland between Knowledge and Non-Knowledge. General Lexicographical Theory with Particular Focus on Learner's Lexicography*. Tübingen. (*Lexicographica Series Maior*. 134.)

Sven-Göran Malmgren

Lexikaliska institutet, Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet
malmgren@svenska.gu.se